

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΞΑΝΑΣΤΑΥΡΩΝΕΤΑΙ

Διανύοντας μια κρίσιμη για την ανθρωπότητα περίοδο, που μέλλει να μεταβάλει τον κοινωνικό και γεωγραφικό χάρτη των Βαλκανίων, δεν θα πρέπει να έχει διαφύγει της προσοχής μας η γιγαντούμενη προσπάθεια εκ μέρους των εμπνευστών της νέας παγκόσμιας τάξης, με προεξάρχουσες τις ΗΠΑ, ανασυγκρότησης θρησκευτικών μετώπων. Μια τέτοια εξέλιξη θα τους έδινε τη δυνατότητα ελέγχου και έμμεσης χρησιμοποίησης φανατισμένων, άρα και ελεγχόμενων, μαζών της περιοχής.

Το γεγονός αυτό, αν συνδυαστεί με την πρόσφατη ανάδειξη κάποιων θρησκευτικών μειονοτήτων (βλέπε Βοσνία) ως δικαιωματικών διεκδικητών, ξένων εθνικών εδαφών, πρέπει να μας δημιουργεί σκέψεις μελλοντικών, κατευθυνόμενων, θρησκευτικών, θερμών

**Του ΜΑΝΟΥ
ΔΑΝΕΖΗ**

συγκρούσεων στην περιοχή. Οι συγκρούσεις αυτές θα αποτελούσαν, όπως πάντα, τις αναγκαίες ψευδεπίγραφες αφορμές επιβολής των όποιων γεωγραφικών, κοινωνικών, οικονομικών ή πολιτικών ανακατατάξεων έχει εκπονήσει το επιτελείο της νέας τάξης για την περιοχή. Ιδιαίτερα όμως ενδιαφέρει τους Έλληνες η προσπάθεια του ξένου παραγόντα

να οικοδομήσει ένα καινούριο εκκλησιαστικό «στάτους κρό» στην περιοχή, με βάση μια εκοσμικευμένη Χριστιανική Ορθοδοξία, και κυρίαρχο πόλο το Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολεως. Είναι χαρακτηριστική, και θα πρέπει να μας βάζει σε σκέψεις, η δήλωση Μπους, όταν αυτός ήταν πρόεδρος των ΗΠΑ, «αναμένουμε και θα ενισχύσουμε έναν ενεργότερο ρόλο εκ μέρους της Ορθοδοξίας στις συντελούμενες μεταβολές στην Ανατολική Ευρώπη». Με λίγα λόγια, οι ΗΠΑ, και σε προέκταση τα σχέδια της νέας τάξης στην περιοχή, όχι μόνο δεν προβλέπουν το χωρισμό πολιτικής εξουσίας και Ορθοδοξίας, αλλά αναθέτουν στην Ορθοδοξία έναν νέο ευρύτερο κοσμικό ρόλο, αυτόν της συμμετοχής της στη διαμόρφωση του νέου στρατηγικού καθεστώτος στην περιοχή.

Είναι πλέον φανερό ότι ο διεθνής παράγων, αδιαφορώντας για το δόγμα του Χριστού, αλλά χρησιμοποιώντας τις διοικητικές θρησκευτικές δομές της περιοχής, αποφάσισε να εκμεταλλευτεί τις μεταφυσικές ανησυχίες των λαών της σαν υποκατάστατο μιας καταρρέουσας κομματικής και νεοϊμπεριαλιστικής κηδεμονίας.

Δύο είναι όμως τα βασικά προβλήματα που εμποδίζουν την υλοποίηση του σχεδιασμού.

1 Πρώτο πρόβλημα αποτελεί η αδυναμία της Ορθόδοξης Εκκλησίας να ελιχθεί επιτυχώς

**Κορυφαίο
πολιτικό
γεγονός
η διένεξη
κράτους -
εκκλησίας**

στους διεθνείς πολιτικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς διαδρόμους, κατά το πρότυπο του Βατικανού. Το πρόβλημα αυτό βέβαια έχουν αναλάβει να το λύσουν, τουλάχιστον όσον αφορά το Πατριαρχείο. Κωνσταντινουπόλεως, δραστήριοι διεθνείς πολιτικοί και οικονομικοί παράγοντες. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η ελληνική εξωπερική πολιτική θα πρέπει να παρακολουθεί με προσοχή τις κινήσεις του Φαναριού και των Υψηλών συνομιλητών του, εφόσον το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, υπό την ευρεία έννοια, πιθανότατα να παίξει έναν ουσιαστικό ρόλο στις αναθεωρήσεις των συνθηκών Λοξάνης και Μοντρέ, που καθορίζουν το νομικό και πολιτικό καθεστώς της περιοχής.

2 Δεύτερο πρόβλημα, για τον ξένο παράγοντα, είναι η ισχυρή ελληνική επιρροή (εκκλησιαστική και πολιτική) πάνω στα διεθνή Ορθόδοξα κέντρα εξουσίας, η οποία πηγάζει από το ενιαίο ιστορικό και πολιτισμικό τρίγωνο, Ελληνισμός - Χριστιανισμός - Βυζάντιο, και η οποία θα πρέπει να μηδενιστεί. Η νέα παγκόσμια εκκλησιαστική τάξη πραγμάτων δεν μπορεί να δεχτεί μια πολυχέφαλη Χριστιανική Ορθοδοξία. Στόχος της είναι η αναγόρευση ενός και μοναδικού Ορθόδοξου κέντρου, κατά το πρότυπο του Βατικανού, μη ελεγχόμενου από κράτη-έθνη, αλλά από υπερεθνικές ομάδες ευρύτερων συμφερόντων. Τέτοιες προδιαγραφές, παρά τις δραματικές αδυναμίες της, δεν παρουσιάζει η αυτοκέφαλη Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδας, η οποία, ως εκ τούτου, με κάθε τρόπο θα πρέπει να υποταχθεί σε κάποιο υψηλότερο Ορθόδοξο κέντρο, πριμοδοτώντας το με το σύνολο ή μέρος της διεθνούς επιρροής της. Με στόχο την κάμψη της ελληνικής αυτής επιρροής, έχουν κατά καιρούς επιχειρηθεί επεμβάσεις κατάλυσης των δικαιωμάτων Πατριαρχείων ελληνικής επιρροής. Αναφέρουμε ενδεικτικά τις παρεμβάσεις του Ισραήλ στις δικαιοδοσίες του

Πατριαρχείου Ιεροσολύμων (Επικαιρότητα 27-4-90 σ. 20), καθώς και τη βίαια προσπάθεια απομάκρυνσης των Ελλήνων της Γεωργίας, κύριου παράγοντα στήριξης του νεοσύστατου για πολιτικούς λόγους Πατριαρχείου Γεωργίας (Μεσημβρινή 1-3-90). Στο εσωτερικό της Ελλάδας, όπου η Ορθοδοξία αναδεικνύεται ουσιαστικά σε κύρια πολιτειακή συνιστώσα, οι προσπάθειες

διάλυσης της συνοχής της περνούν μέσα από τα κανάλια μιας ιδιότυπης αποσταθεροποίησης, με στόχο την πολυδιάσπαση της. Στο σημείο αυτό δεν πρέπει να ξεχνάμε την ιστορία του πρώην πρέσβη των ΗΠΑ στην Ελλάδα κ. Σωτηροχού που παραλίγο να τον εμπλέξουν σοβαρά στις περάπλοκες ισορροπίες και αντιθέσεις της ελληνικής εκκλησιαστικής ζωής. Δεδομένης λοιπόν της προσπάθειας του ξένου παράγοντα να ξανασταυρώσει προσεχώς τον Χριστό της Ελληνικής Ορθοδοξίας στο όνομά της

εγκαθίδρυσης μιας νέας τάξης στην περιοχή, έναντι ποσόύ μικρότερου των τριάκοντα αργυρίων, θα πρέπει με νηφαλιότητα, και χωρίς ιδιοτελές πάθος, να σημειώσουμε κάποιες σκέψεις και απορίες μας. Αποτελεί άραγε ο χωρισμός κράτους και εκκλησίας (γεγονός το οποίο προς το παρόν δεν σχολιάζουμε) κριτήριο εκσυγχρονισμού της ελληνικής κοινωνίας το οποίο επιβάλλει η διεθνής κοινότητα;

Ποιος άραγε θα μπορούσε να διατυπώσει την άποψη ότι η Αγγλία, στην οποία η βασιλισσα· είναι αρχηγός της επίσημης Αγγλικανικής Εκκλησίας (πλήρης δηλαδή ταύτιση κράτους και θρησκείας) αποτελεί ένα θεοκρατικό κράτος ή μια υποανάπτυκτη χώρα και ως εκ τούτου απέβλητη από τις εκσυγχρονιστικές δομές της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Μήπως όμως οι αιματηρότατες συγκρούσεις μεταξύ καθολικών

Οι ΗΠΑ οικοδομούν ένα νέο εκκλησια- στικό «status»

και προτεσταντών στη Β. Ιρλανδία
έχουν περιθωριοποιήσει πολιτικά,
κοινωνικά και πολιτιστικά την
Αγγλία, καταχωρώντας την στην
ομάδα κρατών με χαμηλή
κουλτούρα και ποιότητα σκέψης;
Τέλος, θα πίστευε κάποιος ότι η
άλωση της ιταλικής κοινωνικής,
πολιτικής και οικονομικής ζωής,
από τις δομές του κράτους του
Βατικανού, συνιστούν παράγοντα
κοινωνικής και πολιτικής
υπανάπτυξης της γειτονικής
χώρας; Θεωρήθηκε ποτέ ότι η
παρασκηνιακή ανάμειξη της
Καθολικής Εκκλησίας, στην
αποσταθεροποίηση της πολιτικής
και κοινωνικής ζωής ανεξάρτητων
κρατών (βλέπε Πολωνία και
Νότια Αμερική), αποτελεί ψόγο
για την πνευματική υπόστασή της;
Με βάση τα προηγούμενα, γίνεται
πλέον σαφής ο πολιτικός
χαρακτήρας της διένεξης κράτους
και εκκλησίας και ως κορυφαίο
πολιτικό (όχι κομματικό) γεγονός
θα πρέπει να την
αντιμετωπίζουμε, αν δεν θέλουμε
να στρουθοκαμηλίζουμε. Το
πρόβλημα δεν είναι ο χωρισμός
κράτους εκκλησίας, αλλά η
αποδοχή από μέρους του

ελληνικού κράτους του γεγονότος
ότι η Ελλάδα δεν μπορεί πλέον,
όπως άλλες χώρες, να
χρησιμοποιεί τον παράγοντα
Ορθοδοξία σαν όπλο άσκησης της
εξωτερικής της πολιτικής. Το όπλο
αυτό παραχωρεί, σε κάποιους
άλλους, έναντι
άγνωστων
ανταλλαγμάτων.
Όμως, τι σχέση έχουν
όλα αυτά με τη
θρησκεία της
μεταφυσικής αγάπης
του Ιησού; Ο γλυκός
Ναζωραίος, για μα
ακόμα φορά, πορεύεται
πάνω στη Γη το δρόμο
του Γολγοθά, με
αντιπάλους τις
διοικητικές δομές του
σύγχρονου φαρισαϊσμού και την
παγκόσμια εξουσία μιας νέας
Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Ως εκ
τούτου, οι λαοσυνάξεις, αλλά και οι
κυβερνητικές επιθέσεις δεν έχουν
καμία σχέση με το δόγμα του
Χριστού, στο όνομα του οποίου
μπορεί να γίνονται, αλλά στην ουσία
το περιφρονούν και το καταπατούν.

* *O Μάνος Δανέζης
είναι επίκουρος καθηγητής
Πανεπιστημίου Αθηνών*